

názvem „Zábrusky“ (zde v jedné z obilných jam objeven během archeologického odkryvu v roce 1997 interpretačně velmi cenný soubor bronzových předmětů, viz Salaš 2005, 452, Tab. 420–425; Salaš, Šmíd 1999).

Literatura

AMČR: Záznam M-202302169 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202302169>.

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky.* Brno: Moravské zemské muzeum.

Salaš, M., Šmíd, M. 1999: *Hromadný bronzový náleze ze Služína (okr. Prostějov). Příklad sémanticky signifikantního depozita doby popelnicových polí.* Pravěk. Supplementum 2. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Summary

A rescue archaeological excavation in Stařečovice (Služín cadastral area, Prostějov District) recorded an anthropogenic layer within the built-up area of the village containing small pottery fragments dating to the Late Bronze Age. This site is probably associated with the nearby Lusatian culture settlement, in the area known as 'Zábrusky'.

Pavel Fojtík

Šumperk (okr. Šumperk)

Ul. Zábřežská, parc. č. 616/3.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum.

AMČR: M-202504418.

Lokalizace: WGS-84: 49.9479917N, 16.9550453E

Rozsáhlé a nehlášené terénní úpravy pozemku na úpatí svahu pod areálem židovského hřbitova a silnicí Šumperk–Bludov na jihozápadním okraji města v červenci roku 2025 nečekaně odhalily dosud neznámou pravěkou sídlištní lokalitu. Městský úřad Šumperk veškeré aktivity na předmětném pozemku úředně zastavil a zahájil s jeho majitelem sankční řízení. Při následném záchranném archeologickém výzkumu (na přelomu srpna a září 2025) došlo k exkavaci a dokumentaci necelých dvou desítek archeologických sídlištních objektů, jejichž část byla překryta cca 20 cm mocnou splachovou vrstvou, jelikož lokalita se nachází ve spodní části svahu západního sklonu nad inundací řeky Desné.

Většinu zahloubených objektů představovaly různé sídlištní jámy, z nichž nejzajímavější byl objekt č. 4 (menší zásobní jáma) a objekt č. 17 (velká sídlištní jáma); několik jamek bylo kůlových. Výzkum přinesl typický sídlištní materiál kultury lužických popelnicových polí. Kromě keramiky bylo také nalezeno několik kusů broušené i štípané kamenné industrie, část zrněterky, drtidlo, mazanice a uhlíky. I přes zapojení detektoru kovů nebyl získán žádný pravěký kovový artefakt.

S nově zkoumanou sídlištní lokalitou časově a prostorově souvisí dřívější nálezy bronzů z polohy „Nad Hřbitovem“, vzdálené jen 300–350 m výše po svahu, jež pravděpodobně představuje areál žárového pohřebiště (Halama 2011, 98, obr. 13: 4). Doklady osídlení Šumperské kotliny, vysunutě již do blízkosti jesenických hor, v období kultury lužických popelnicových polí jsou dosud velmi skrovné. V nedávné době byly také získány nové poznatky archeologickými dohledy a záchranným výzkumem při postupné regeneraci panelového sídliště Sever v ulici Erbenově a jejím okolí (Halama 2023; 2024).

Literatura

AMČR: Záznam M-202504418 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202504418>.

Halama, J. 2011: První náleze meče typu Königsdorf na Moravě.

In: R. Korený (ed.): *Doba popelnicových polí a doba halštatská.*

Příspěvky z XI. konference, Příbram 7.–10. 9. 2010. Podbrdsko.

Miscelanea 2. Příbram: Hornické muzeum Příbram; Státní oblastní archiv Praha – Státní okresní archiv Příbram, 87–101.

Halama, J. 2023: Šumperk (k. ú. Dolní Temenice, okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 64(1), 242–243.

Halama, J. 2024: Archeologové v Erbenově ulici v Šumperku – záchranný výzkum dosud nejsevernější pravěké osady v Pomoraví. *Severní Morava* 109, 24–27.

Summary

Extensive groundworks on plot No. 616/3 on the southwestern outskirts of Šumperk (Šumperk District) revealed a previously unknown settlement site. The subsequent rescue archaeological excavation resulted in the excavation and documentation of nearly 20 subsurface features. Settlement pits and post holes yielded archaeological material representing a typical settlement assemblage of the Lusatian Urnfield culture.

Jakub Halama

Telnice (k. ú. Telnice u Brna, okr. Brno-venkov)

Ul. Hliníky; „Na Krakovci“, parc. č. 1333, 1340/1, 1292/8, 1291/15.

Únětická kultura. Sídliště. Skupina/síť sond. Záchraný výzkum.

AMČR: M-202401159.

Lokalizace: S-JTSK: -590568.43, -1171147.78

Obec Telnice je územím s početnými archeologickými nálezy. Během zemních prací předcházejících výstavbě šesti rodinných domů v ulici Hliníky bylo v roce 2025 prozkoumáno 41 zahloubených objektů. Vzhledem k průběhu stavební činnosti, kdy provedená skrývka nezasahovala do sprašových podložních vrstev, byly zjištěné objekty identifikovány, dokumentovány a vzorkovány ve výkopech pro základové pasy. Výrazně menší část výkopů byla odložena až na následující rok 2026. Na základě předběžného terénního zhodnocení je část prozkoumaných objektů neolitického stáří (lengyelská kultura; viz oddíl Neolit) a druhá výrazná skupina objektů patří starší době bronzové (kultuře únětické). Výzkumem byla tedy zdokumentována další část polykulturního sídliště známého již od 19. století, vystupující v literatuře pod názvem „Na Krakovci“ (Belcredi 1989, 109), které bylo v minulosti opakovaně porušované těžbou hlíny (viz současný název ulice Hliníky).

Literatura

AMČR: Záznam M-202401159 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202401159>.

Belcredi, L., Čížmář, M., Košťurík, P., Oliva, M., Salaš, M. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov.* Brno: Okresní muzeum Brno-venkov.

Summary

In 2025, 41 archaeological features were excavated during earthworks preceding the construction of six family houses in Telnice (Brno-Country District). Based on a preliminary field assessment, some of the features date back to the Neolithic period (Lengyel culture), while a significant proportion belong to the Early Bronze Age (Únětice culture).

Marek Lečbych